

Ν5) ΠΟΣΟΤΗΤΕΣ ΚΕΡΜΑΤΩΝ

Σύμφωνα με το άρθρο 106.2 της Συνθήκης η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) για λόγους ελέγχου της νομισματικής κυκλοφορίας είναι αρμόδια να εγκρίνει τον όγκο των κυκλοφορούντων ευρωκερμάτων. Ο αριθμός των τεμαχίων ανά αξία ποικίλει από χώρα σε χώρα λόγω των διαφορετικών συνηθειών και του βαθμού υποκατάστασης από άλλα μέσα πληρωμής. Για παράδειγμα, στην Ιρλανδία ο αριθμός των κερμάτων ανά κάτοικο είναι τρεις φορές μεγαλύτερος από ότι στην Πορτογαλία. Ένας άλλος παράγοντας που επηρεάζει τον όγκο των κερμάτων είναι το μέγεθος του δικτύου των μηχανών πώλησης (εισιτηρίων, αναψυκτικών, άλλων ειδών) που χρησιμοποιούν το κέρμα σαν τρόπο πληρωμής.

Ανήκει σε κράτος μέλος της ζώνης ευρώ να εκτιμά τις ποσότητες που πρέπει να παραχθούν και οι οποίες τελικά υπόκεινται σε έγκριση της ΕΚΤ. Σε ένα πρώτο στάδιο οι Διευθυντές Νομισματοκοπείων κατέληξαν το Νοέμβριο του 1994 και σε ένα δεύτερο το Νοέμβριο του 1997 στα ακόλουθα αποτελέσματα:

ΚΡΑΤΟΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΠΟΣΟΤΗΤΑ ΚΕΡΜΑΤΩΝ ΕΥΡΩ
1. Αυστρία	2 δισεκατομμύρια
2. Βέλγιο	3,1 δισεκατομμύρια
3. Γαλλία	11 δισεκατομμύρια
4. Γερμανία	17 δισεκατομμύρια
5. Ιρλανδία	944 εκατομμύρια
6. Ισπανία	7,1 δισεκατομμύρια
7. Ιταλία	13, 1 δισεκατομμύρια
8. Κάτω Χώρες	3,3 δισεκατομμύρια
9. Λουξεμβούργο	301 εκατομμύρια
10. Πορτογαλία	1,2 δισεκατομμύρια
11. Φινλανδία	1, 6 δισεκατομμύρια
12. Ελλάδα (2001)	1,6 δισεκατομμύρια
Ζώνη ευρώ των 12	62,245 δισεκατομμύρια

Για να καθιερωθεί ένας πιο επιστημονικός τρόπος εκτίμησης των αναγκαίων ποσοτήτων που πρέπει να παραχθούν, η Υποεπιτροπή Κερμάτων της Νομισματικής Επιτροπής της ΕΕ ενέκρινε τον Αύγουστο του 1998 μια κοινή μέθοδο εκτίμησης των αναγκών για την 1-1-2002 της οποίας οι κύριες κατευθύνσεις είναι οι εξής:

- Εκτίμηση της συνολικής ποσότητας των κυκλοφορούντων εθνικών κερμάτων.
- Προβολή αυτής της ποσότητας την 1.1.2002.
- Αφαίρεση των απολεσθέντων κερμάτων ανά αξία: επιτυγχάνουμε τότε την προβολή της πραγματικής κυκλοφορίας (projected real circulation, circulation réelle projetée).
- Αφαίρεση από την προβολή της πραγματικής κυκλοφορίας των αδρανών στοιχείων (dormant assets, avoirs dormants), δηλαδή μέρους των σε κυκλοφορία εθνικών κερμάτων που δεν θα ανταλλάγουν τους πρώτους μήνες του 2002.
- Πραγματοποίηση μιας εποχικής προσαρμογής για να υπολογισθεί η συνήθης ασθενής ζήτηση στην αρχή του Ιανουαρίου 2002.
- Μεταφορά της προβολής των αναγκών την 31 Δεκεμβρίου 2001 ανά αξία εθνικών κερμάτων για κάθε μια αξία κερμάτων ευρώ. Η πλειονότητα των εθνικών αρχών μεταφέρει τη ζήτηση ανά εθνική αξία στην πλησιέστερη αξία ευρώ, μέθοδο που ακολουθεί και η Τράπεζα της Ελλάδας. Μερικές, όμως, κεντρικές τράπεζες κατανέμουν τη ζήτηση ανά αξία μεταξύ των δύο πλησιέστερων αξιών ευρώ. Δεν αποκλείεται η χρησιμοποίηση και άλλων συντελεστών όπως για παράδειγμα η υποκατάσταση του καταπιστευτικού χρήματος από τα ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής (πιστωτικές ή χρεωστικές κάρτες, ηλεκτρονικό πορτοφόλι, κ.λ.π.). Πάντως, ανήκει στην ευθύνη κάθε κράτους μέλους να εκτιμήσει τις ποσότητες αλλά και να τεκμηριώσει τους υπολογισμούς του για να πείσει την ΕΚΤ και να επιτύχει την έγκρισή της.

Το Μάιο του 1998 άρχισε σε ορισμένα κράτη μέλη η παραγωγή των ευρωκερμάτων ενώ οι αρχικές εκτιμήσεις για την κάθε αξία στην ευρωζώνη των 11 ήσαν οι εξής:

Ονομαστική Αξία	Ποσότητα προς παραγωγή
1 σεντ (λεπτό)	12 δισεκατομμύρια
2 σεντς (λεπτά)	8,9 δισεκατομμύρια
5 σεντς (λεπτά)	11,2 δισεκατομμύρια
10 σεντς (λεπτά)	9,7 δισεκατομμύρια
20 σεντς (λεπτά)	5 δισεκατομμύρια
50 σεντς (λεπτά)	7,2 δισεκατομμύρια
1 ευρώ	4,2 δισεκατομμύρια
2 ευρώ	2,7 δισεκατομμύρια

Την 20.12.2001, η ΕΚΤ ανακοίνωσε τις ανά κράτος μέλος ποσότητες κερμάτων ευρώ - στις οποίες συμπεριλαμβάνονται και τα συλλεκτικά κέρματα που δεν προορίζονται για κυκλοφορία - για το έτος **2002**:

1) Γερμανία 7.513.000.000, 2) Ιταλία 3.700.600.000, 3) Γαλλία 2.521.700.000, 4) Ισπανία 1.757.500.000, 5) Κάτω Χώρες 1.280.000.000, 6) Αυστρία 964.500.000, 7) Βέλγιο 854.500.000, 8) Ελλάδα 726.600.000, 9) Πορτογαλία 470.000.000, 10) Ιρλανδία 426.200.000, 11) Φινλανδία 360.000.000, 12) Λουξεμβούργο 100.000.000.

Η απόφαση αυτή δεν αντικατόπτριζε τις πραγματικές εθνικές ανάγκες για το 2002 που ήσαν μικρότερες. Συμπεριλαμβανόταν και ένα ποσοστό ασφαλείας που θα κάλυπτε τυχόν έκτακτες και μη προβλέψιμες ανάγκες όπως για παράδειγμα τις προτιμήσεις των καταναλωτών για ορισμένες αξίες κερμάτων ή τη συλλεκτική διάθεση των κατοίκων της Ε.Ε. και των άλλων χωρών για συγκέντρωση κερμάτων από όλες τις χώρες της Ευρωζώνης.

Την 14.12.2004 το Δ.Σ της ΕΚΤ ενέκρινε την ποσότητα των κερμάτων ευρώ που θα εκτυπωθεί για το έτος **2005** από τα 12 κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ. Στην ποσότητα αυτή περιλαμβάνονται και τα αναμνηστικά κέρματα που δεν προορίζονται για την κυκλοφορία αλλά μόνο για τις ανάγκες των συλλεκτών. Η απόφαση της ΕΚΤ βασίσθηκε όπως πάντα στις εκτιμήσεις των κρατών μελών.

Κράτος μέλος της ζώνης του ευρώ	Ποσότητα κερμάτων για το έτος 2005
1. Αυστρία	185.000.000
2. Βέλγιο	178.500.000
3. Γαλλία	468.500.000
4. Γερμανία	680.000.000
5. Ελλάδα	108.800.000
6. Ιρλανδία	131.000.000
7. Ισπανία	642.000.000
8. Ιταλία	675.000.000
9. Κάτω Χώρες	175.000.000
10. Λουξεμβούργο	65.000.000
11. Πορτογαλία	170.000.000

12. Φινλανδία	60.000.000

Την 30.1.2008 ήταν σε κυκλοφορία ο εξής αριθμός κερμάτων ευρώ ανά αξία και σύνολο:

ΚΕΡΜΑΤΑ ΕΥΡΩ ΣΕ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΤΗΝ 30.4.2008		
Υποδιαιρέσεις	Σε εκατομμύρια κερμάτων	Αξία σε εκατομμύρια ευρώ
2 ευρώ	3,823	7,646
1 ευρώ	5,747	5,747
50 λεπτά	4,641	2,321
20 λεπτά	7,961	1,592
10 λεπτά	10,069	1,007
5 λεπτά	12,571	628
2 λεπτά	14,701	294
1 λεπτό	17,958	180
ΣΥΝΟΛΟ	77,471	19,145

Τα κέρματα ευρώ δεν είναι πανομοιότυπα. Φέρουν μία κοινή ευρωπαϊκή όψη και μία εθνική. Ο κανόνας αυτός τηρείται και στα εθνικά αναμνηστικά κέρματα σε ευρώ (**euro national commemorative coins**) που την έκδοσή τους ενέκρινε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή από το 2004 και έχουν την ισχύ των κανονικών κερμάτων κυκλοφορίας. **Κάθε κράτος μέλος της ζώνης του ευρώ μπορεί να εκδίδει ένα αναμνηστικό κέρμα ευρώ το χρόνο. Μόνο στο κέρμα των 2 ευρώ** επιτρέπεται η τύπωση αναμνηστικού κέρματος. Η κοινή ευρωπαϊκή όψη παραμένει άθικτος ενώ είναι υποχρεωτική η τύπωση στην εθνική όψη των κοινών σχεδίων όπως των 12 αστεριών της Ε.Ε και του έτους έκδοσης. Η ποσότητα αυτών των κερμάτων που εγκρίνεται δεν μπορεί να υπερβαίνει ένα όριο το οποίο περιλαμβάνεται στη συνολική ποσότητα που εγκρίνεται για κάθε χώρα. Πρώτη χώρα που εξέδωσε ένα τέτοιο κέρμα των 2 ευρώ ήταν η Ελλάδα με την ευκαιρία των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας του 2004 και ακολούθησαν μέχρι και το 2007 όλες οι χώρες της ζώνης του ευρώ εκτός από τη Γαλλία, τις Κάτω Χώρες, την Ιρλανδία και τη Σλοβενία.

Όμως, όλες οι χώρες συμμετείχαν στην έκδοση του κέρματος των 2 ευρώ που εκδόθηκε με την ευκαιρία του εορτασμού των 50 χρόνων της υπογραφής της ιδρυτικής συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Συνθήκη της Ρώμης). Τα κέρματα αυτά διέφεραν μόνο ως προς την εκδότρια χώρα και τη γλώσσα του κειμένου. Αυτό μπορεί να επαναληφθεί το έτος 2009 με την ευκαιρία της 10^{ης} επετείου από την εισαγωγή του ευρώ.